

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

7/12717
614/135

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/1085/2367
Konu : Yazılı soru önergesi

18/05/2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı ifadeli, 01/03/2010 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-20283 sayılı yazı,
b) 15/03/2010 tarihli ve 595/1330 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, Van Milletvekili Fatma Kurtulan tarafından Bakanlığımıza yöneltip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/12717 Esas Nolu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevap örneği iki nüsha halinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Sadullah ERGİN
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (2 adet)

DAĞITIM:
Gereği:
TBMM Başkanlığına

Bilgi:
Başbakanlığa

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/1084/2366
Konu : Yazılı soru önergesi

18/05/2010

Sayın Fatma KURTULAN
Van Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/12717 Esas Nolu yazılı soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- A- Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin;

1- "Özel hayatın ve aile hayatının korunması" kenar başlıklı 8 inci maddesinde,

"(1) Herkes özel ve aile hayatına, konutuna ve haberleşmesine saygı gösterilmesi hakkına sahiptir.

(2) Bu hakkın kullanılmasına bir kamu otoritesinin müdahalesi, ancak ulusal güvenlik, kamu emniyeti, ülkenin ekonomik refahı, dirlik ve düzenin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi, sağlığın veya ahlakın veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması için, demokratik bir toplumda, zorunlu olan ölçüde ve yasayla öngörülmüş olmak koşuluyla söz konusu olabilir.";

2- "İfade özgürlüğü" kenar başlıklı 10 uncu maddesinde,

"(1) Herkes görüşlerini açıklama ve anlatım özgürlüğüne sahiptir. Bu hak, kanaat özgürlüğü ile kamu otoritelerinin müdahalesi ve ülke sınırları söz konusu olmaksızın haber veya fikir almak ve vermek özgürlüğünü de içerir. Bu madde, devletlerin radyo, televizyon ve sinema işletmelerini bir izin rejimine bağlı tutmalarına engel değildir.

(2) Kullanılması görev ve sorumluluk yükleyen bu özgürlükler, demokratik bir toplumda, zorunlu tedbirler niteliğinde olarak, ulusal güvenliğin, toprak bütünlüğünün veya kamu emniyetinin korunması, kamu düzeninin sağlanması ve suç işlenmesinin önlenmesi, sağlığın veya ahlakın, başkalarının şöhret ve haklarının korunması veya yargı gücünün otorite ve tarafsızlığının sağlanması için yasayla öngörülen bazı biçim koşullarına, sınırlamalara ve yaptırımlara bağlanabilir.";

B- 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun, "Sürelili veya süresiz yayınlardan yararlanma hakkı" kenar başlıklı 62 nci maddesinde,

"(1) Hükümlü, mahkemelerce yasaklanmamış olması koşuluyla sürelili ve süresiz yayınlardan bedelini ödeyerek yararlanma hakkına sahiptir.

(2) Resmî kurumlar, üniversiteler, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile mahkemelerce yasaklanmamış olması koşuluyla Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakıflar ve kamu yararına çalışan dernekler tarafından çıkartılan gazete, kitap ve basılı yayınlar, hükümlülere ücretsiz olarak ve serbestçe verilir. Eğitim ve öğretimine devam eden hükümlülerin ders kitapları denetime tâbi tutulamaz.

(3) Kurum güvenliğini tehlikeye düşüren veya müstehcen haber, yazı, fotoğraf ve yorumları kapsayan hiçbir yayın hükümlüye verilmez.";

C- Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Hakkında Tüzüğün;

1- "Sürelî veya süresiz yayınlardan yararlanma hakkı" kenar başlıklı 87 nci maddesinde,

"(1) Hükümlü, mahkemelerce yasaklanmamış olması koşuluyla sürelî ve süresiz yayınlardan bedelini ödeyerek yararlanma hakkına sahiptir.

(2) Resmî kurumlar, üniversiteler, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile mahkemelerce yasaklanmamış olması koşuluyla Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakıflar ve kamu yararına çalışan dernekler tarafından çıkartılan gazete, kitap ve basılı yayınlar, hükümlülere ücretsiz olarak ve serbestçe verilir. Eğitim ve öğretimine devam eden hükümlülerin ders kitapları denetime tâbi tutulamaz.

(3) Eğitim kurulunca, kurum güvenliğini tehlikeye düşürdüğü veya müstehcen haber, yazı, fotoğraf ve yorumları kapsadığı tespit edilen yayın hükümlüye verilmez.";

2- "Telefonla görüşme hakkı" kenar başlıklı 88 inci maddesinin ikinci fıkrasının (p) bendinde, "Telefon görüşmeleri Türkçe yapılır. Ancak hükümlünün, kendisinin veya görüşeceğini bildirdiği kişinin Türkçe bilmediğini beyan etmesi hâlinde, konuşmanın yapılmasına izin verilir ve konuşma kayda alınır. Kayıtların incelenmesi sonucu, konuşmanın suç teşkil etme ihtimali olan faaliyetler için kullanıldığının anlaşılması durumunda, hükümlünün bir daha aynı kişiyle Türkçeden başka bir dille konuşmasına izin verilmez";

Ç- Hükümlü ve Tutukluların Ziyaret Edilmeleri Hakkında Yönetmeliğin, "Ziyaretlerde konuşulacak lisan" kenar başlıklı 41 inci maddesinin birinci fıkrasında, "Ziyaret esnasında görüşmelerin Türkçe yapılması esastır. Ancak, hükümlü veya tutuklunun Türkçe bilmemesi veya görüşeceğini bildirdiği yakınının Türkçe bilmediğinin beyan edilmesi halinde, Türkçe'den başka bir dille konuşmanın yapılmasına izin verilir ve konuşma kayda alınır. Kayıtların incelenmesi sonucu, konuşmaların kurum güvenliğini veya kamu düzenini tehlikeye düşürecek nitelikte bulunması halinde, haklarında idarî ve adlî işlem yapılır.",

Hükümlerinin yer aldığı malûmlardır.

II- A- Ceza infaz kurumlarında Türkçe dışında başka bir dil veya lehçeyle yazılmış sürelî-süresiz yayınlar ile mektupların Türkçe'ye tercüme edilmesi için görevlendirilmiş "tercüman" kadrolu bir personel bulunmamaktadır.

Bakanlığımız Ceza ve Tevkifevleri Müdürlüğü tarafından yayımlanan 13/10/2009 tarihli Genelgede;

"(1) Türkçe dışında yazılan sürelî-süresiz yayınlar ile mektup, faks veya telgraf gibi iletilerin Türkçeye tercüme ettirilmesinde bütçeye aşırı yük getirilmemesini teminen, evrak hakkında genel itibarıyla içeriği anlaşılabilir bir 'özet rapor' hazırlanması ile yetinilmesi,

(2) Kurumda bahse konu dil veya lehçeyi bilen personel varsa, söz konusu özet raporun öncelikle bu kişilere hazırlattırılması,

(3) Sorunun ikinci maddede yazılı şekilde çözülememesi hâlinde, 'makul' bilirkişi ücretleri karşılığında;

a- Mahallî olanakların kullanılması ve bu aşamada özellikle diğer kamu personelinde bilirkişi olarak yararlanılmaya çalışılması,

b- Bunun da mümkün olmaması durumunda, il veya ilçede söz konusu dil ya da lehçeyi bilen güvenilir kişilere özet tercüme yaptırılması,

(4) Üçüncü maddede yazılı hâllerde doğacak bilirkişi ücretlerinin, '03.5 Hizmet Alımları' başlıklı harcama kaleminin '03.5.9.90 Diğer Hizmet Alımları' alt başlığında yer alan 'Fikrî haklar kapsamı dışında kalan tercüme işleri için yapılacak ödemeler' harcama

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

kaleminden karşılanması,"

Konularında gereken dikkat ve özenin gösterilmesi istenilmiştir.

B- 5275 sayılı Kanunun 62 nci maddesi ve Ceza İnfaz Kurumları ile Tevkifevlerinin Yönetimine ve Cezaların İnfazına Dair Tüzüğün 87 nci maddesinde, hükümlü ve tutukluların süreli ve süresiz yayınlardan ne şekilde yararlanabilecekleri hüküm altına alınmıştır.

Yasa dışı örgütler ve bu örgütlerin yasa dışı davranış ya da eylemleri ile bu tür eylemlere katılanları övücü veya hükümlüyü suça teşvik edici ve kurum görevlilerini hedef gösterir tarzda ibareler içeren, örgütsel haberleşme niteliği taşıyan, topluma yeniden kazandırma çalışmalarını olumsuz etkileyen, örgütsel dayanışmayı artırıcı ve ceza infaz kurumu ile görevlileri hakkında yalan yanlış bilgi içeren, tehdit ve hakaret ihtiva eden, dolayısıyla kurumun asayiş ve güvenliğini tehlikeye düşüren süreli ve süresiz yayınlar hakkında ilgili kurul kararıyla kısıtlama getirilmektedir.

Konuşulan dile veya lehçeye yönelik olmayıp, terör örgütüyle organik bağları mahkeme kararıyla kanıtlanmış ya da bu tür suçlardan yargılanmakta olan yüksek risk taşıyan hükümlü ve tutuklulara yönelik olan uygulamanın, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 8 inci maddesinin ikinci ve 10 uncu maddesinin ikinci fıkralarına da uygun olduğu düşünülmektedir.

Bu yönde alınan kararlara karşı, ilgilisinin, infaz hâkimliği nezdinde şikâyet, infaz hâkimliği kararına karşı da ağır ceza mahkemesi nezdinde itiraz hakkı mevcuttur.

Öte yandan, özellikle son dönemde Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığı, Başbakanlık İnsan Hakları Başkanlığı, Cumhuriyet başsavcılıkları, insan hakları alanında faaliyet gösteren sivil toplum örgütleri ile ceza infaz kurumlarındaki hükümlü ve tutuklular tarafından dile getirilen Türkçe dışında başka bir dil veya lehçeyle yazılmış süreli-süresiz yayınlar ile mektup, faks ve telgrafları alma ve gönderme hakkının kullanılması sırasında tahakkuk edecek tercüme işlemi ücretinin ne şekilde karşılanacağı yönünde, doğan tereddütlerin giderilmesi amacıyla, yukarıda anılan Genelge çıkarılmış ve bu Genelge hükümleri uyarınca işlem yapılmaktadır.

Ayrıca, mevzuat alanındaki şikâyet sebeplerinin ortadan kaldırılması için, Avrupa Birliğine katılım sürecinde mevzuatımızda da köklü değişiklikler yapılmıştır.

Bu kapsamda, Türkçe dışında başka bir dil veya lehçeyle yazılmış süreli-süresiz yayınlar ile mektup, faks ve telgrafları alma ve gönderme hakkının kullanılması sırasında oluşan "tercüme" ücreti konusunda yaşanan sıkıntıların giderilmesi amacıyla Bakanlığımız Ceza ve Tevkifevleri Müdürlüğü tarafından 13/10/2009 tarihinde Genelge yayımlanmıştır. Ayrıca, hükümlü ve tutukluların telefonla görüşme hakkını ne şekilde kullanacakları konusunda Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzüğün 88 inci maddesinin ikinci fıkrasının (p) bendinde, 15/06/2009 tarihinde yapılan değişiklikle, Türkçe dışında başka bir dil veya lehçeyle telefon görüşmesi yapılmasında "beyan esası" kabul edilmiştir. Bunlara ilave olarak, Hükümlü ve Tutukluların Ziyaret Edilmeleri Hakkında Yönetmeliğin 41 inci maddesinde yapılan değişiklikle, hükümlü ve tutukluların ziyaret sırasında yakınlarıyla başka bir dille konuşmasında resmî tespit yerine "beyan esası" getirilmiş, Türkçe dışında başka dil bilmediğini beyan eden hükümlü ve tutuklular ile ziyaretçilerinin başka bir dil ile konuşma yapmasına izin verilmiştir.

C- Avrupa Birliği Anlaşmasının 2 nci maddesinde, "Avrupa Birliği, insan onuru, özgürlük, demokrasi, eşitlik, hukukun üstünlüğü ve insan haklarına saygı değerleri üzerine kurulmuştur" hükmü yer almaktadır. Avrupa Birliği Anlaşmasının 9 uncu maddesi de, ancak bu değerlere saygı gösteren Avrupalı devletlerin Birlik üyeliğine kabul edileceğini belirtmektedir. Lizbon Anlaşmasında, Avrupa Birliğinin, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

taraf olmasına imkân sağlayacak düzenmelere yer verildiği de dikkate alındığında, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Mahkeme içtihatlarının Avrupa Birliği Hukuku içerisinde çok önemli bir yere sahip olduğu görülmektedir. Bu sebeplerle, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin Türkiye hakkında verdiği kararların temel haklar bağlamında müzakerelere etkisi mevcuttur.

Ç- Van Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından; soru önergesinde adı geçen hükümlünün soru önergesinde adı geçen gazeteye abone olmak istemesi üzerine, 5275 sayılı Kanunun 62 nci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan hüküm gereğince, söz konusu gazetenin kendisine verilmeden önce Kurum Eğitim Kurulunca tercüme ettirilerek incelenmesinin yapılacağı ve tercüme işlemi için tahakkuk edecek ücretin kendisi tarafından karşılanması gerektiğinin tebliğ edilmiş olduğu; ancak, adı geçen hükümlünün, bu uygulamayı kabul etmemesi nedeniyle Van F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünce tercüme ücreti ile ilgili bir araştırmanın yapılmadığı, bu nedenle hükümlüye tercüme ücreti olarak herhangi bir miktarın belirtilmediği bildirilmiştir.

Bilgilerinize sunulur.

Sadullah ERGİN
Bakan